

Navodila za pripravo načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki

Milan Ojsteršek
Fakulteta za elektrotehniko, računalništvo in informatiko,
Univerza v Mariboru
milan.ojstersek@um.si

Kazalo vsebine

Uvod	2
Osnovni podatki o projektu.....	3
Zbiranje raziskovalnih podatkov.....	4
Etika in pravna skladnost.....	7
Hramba in varnostno kopiranje	10
Izbira raziskovalnih podatkov in njihovo dolgoročno ohranjanje	11
Deljenje raziskovalnih podatkov	12
Odgovornosti in viri.....	13
Kako zagotavljati FAIR raziskovalne podatke?	13
Šifranti	16
Šifrant formatov podatkov – povzeto po DDI Alliance Controlled Vocabulary for General Data Format	16
Šifrant metod zbiranja podatkov – vzeto iz DDI Alliance Controlled Vocabulary for Mode Of Collection	18
Šifrant za časovno dimenzijo zbiranja podatkov (Time series) – povzeto po DDI Alliance Controlled Vocabulary for Time Method	24
Metode vzorčenja –povzeto po DDI Alliance Controlled Vocabulary for Sampling Procedure	26
Vrste virov podatkov- povzeto po DDI Alliance Controlled Vocabulary for Data Source Type.....	31
Instrumenti za zbiranje podatkov – vzeto iz DDI Alliance Controlled Vocabulary for Type of Instrument	37
Šifrant vrste zbirne statistike- vzeto iz DDI Aliance Controlled Vocabulary for Summary Statistic Type	40

Uvod

V naslednjih podpoglavjih so našteje zahteve za načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki. Načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki (v nadaljevanju NRRP) je potrebno pisno utemeljiti. Vprašanja služijo snovalcem načrtov, da lažje definirajo vsebino načrta. Predloga je niz vprašanj, na katera bi morali odgovoriti s stopnjo podrobnosti, ki ustreza projektu. V prvi različici NRRP ni potrebno natančno odgovoriti na vsa vprašanja. NRRP je živ dokument, v katerem se odgovori skozi celoten projekt dopolnjujejo glede na dopolnitve ali spremembe v času izvajanja projekta, zato mora imeti NRRP jasno številko verzije in čas posodobitve. Za raziskovalne podatke je potrebno zagotoviti, da jih bo možno enostavno poiskati (angl. F – findable), da bodo dosegljivi (angl. A – accessible), da jih bo možno izmenjevati in povezovati (angl. I – interoperable) in da jih bo možno ponovno uporabiti v drugih raziskavah (angl. R – reusable)^{1,2}.

Dokument je zasnovan na podlagi naslednjih predlog načrtov ravnanja z raziskovalnimi podatki in s pomočjo drugih dokumentov:

1. Template HORIZON 2020 data management plan. Dosegljiv na https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/gm/reporting/h2020-tpl-oa-data-mgt-plan-annotated_en.pdf [10.04.2020]
2. Spletni učbenik konzorcija CESSDA. Dosegljiv na: <https://www.cessda.eu/DMEG> [10.04.2020]
3. DCC. Checklist for a Data Management Plan. v.4.0. Edinburgh: Digital Curation Centre. Dosegljivo na: <http://www.dcc.ac.uk/resources/data-management-plans> [10.04.2020]
4. RDA FAIR Data Maturity Model Working Group. FAIR Data Maturity Model: specification and guidelines Dosegljivo na <https://doi.org/10.15497/RDA00045> [15.04.2020]
5. Komisija za medicinsko etiko. Navodila za pripravo vloge Komisiji za medicinsko etiko za presojo etičnosti raziskovalnega predloga. Dosegljivo na: http://www.kme-nmec.si/files/2019/03/Posodobljena-navodila_18022019.pdf

---

¹ Wilkinson, M., Dumontier, M., Aalbersberg, I. *et al.* The FAIR Guiding Principles for scientific data management and stewardship. *Sci Data* **3**,160018 (2016). <https://doi.org/10.1038/sdata.2016.18>.

² Force 11. FAIR data principles. Dosegljivo na <https://www.force11.org/group/fairgroup/fairprinciples> [10.04.2020]

Osnovni podatki o projektu

Vnesti je potrebno naslednje osnovne podatke o projektu:

- Naslov projekta:
- Akronim projekta:
- Financer:
- Številka pogodbe:
- Povzetek projekta:
  - Kaj je namen in kakšni so cilji projekta?
  - Na katera raziskovalna vprašanja želimo odgovoriti?
  - Kaj želite izvedeti oz. spoznati iz raziskovalnih podatkov?
  - Katere metode (tudi statistične) boste uporabili v raziskavi?
  - Kakšen je namen zbiranja ali generiranja raziskovalnih podatkov in kakšna je povezava s cilji projekta?
  - Ali boste uporabili tudi že obstoječe raziskovalne podatke?
  - Lastna ocena etičnih vidikov raziskave, možne koristi, tveganja in obremenitve za vključene osebe.
- Ključne besede:
- Trajanje projekta:
- Vodja projekta (ime, priimek, organizacija, e-pošta, telefon):
- Kontaktna oseba projekta (ime, priimek, organizacija, e-pošta, telefon):
- Oseba, ki je odgovorna za načrt ravnanja z raziskovalnimi podatki (ime, priimek, organizacija, e-pošta, telefon):
- Sodelujoči raziskovalci:
  - Navedite sodelujoče raziskovalce, njihovo vlogo pri projektu in pri ravnanju z raziskovalnimi podatki in njihove kontaktne podatke.
- Lastnik(i) podatkov:
  - Navedite organizacijo ali fizično osebo, ki je lastnik raziskovalnih podatkov (oz. več njih). Če sodeluje več organizacij ali fizičnih oseb, navedite, katera organizacija ima v lasti katere raziskovalne podatke.

Verzije načrta ravnanja z raziskovalnimi podatki:

Številka verzije	Datum posodobitve	Opis	Avtor(ji)

Zbiranje raziskovalnih podatkov

Katere raziskovalne podatke boste zbirali ali ustvarjali?

Vprašanja:

- Katere vrste raziskovalnih podatkov (numerični, tekstovni, slike, geoprostorski, avdio, video, interaktivni, večdimenzionalni, ostalo³) boste zbirali?
- Kakšna bo vsebina, obseg in format raziskovalnih podatkov?
- Ali se bo format raziskovalnih podatkov tekom projekta spremenil?
- Ali bodo (končni) raziskovalni podatki na voljo v odprtem formatu?
- Ali izbrani formati in programska oprema omogočajo skupno rabo in dolgoročen dostop do raziskovalnih podatkov?
- Ali obstajajo že javno dostopni ali pod določenimi pogoji dostopni raziskovalni podatki, ki jih boste uporabili?

Navedite kratek opis raziskovalnih podatkov, vključno z vsemi obstoječimi raziskovalnimi podatki ali viri tretjih oseb, ki se bodo uporabljali, pri čemer upoštevajte njihovo vsebino, vrsto in pokritost (časovno, geografsko in vsebinsko). Podajte povzetek in utemeljite svojo izbiro oblike in upoštevajte posledice oblike in količine raziskovalnih podatkov v smislu shranjevanja, varnostne kopije in dostopa.

Kako bodo raziskovalni podatki zbrani ali ustvarjeni?

Vprašanja:

- Na kak način oz. s katero metodo⁴ boste zbirali raziskovalne podatke?
- V katerem obdobju projekta boste zbirali raziskovalne podatke?
- Kdaj boste raziskovalne podatke zbirali ali za katero obdobje bodo raziskovalni podatki (časovna pokritost⁵)?
- Opišite časovno dimenzijo zbiranja raziskovalnih podatkov⁶.
- Opišite metodo vzorčenja raziskovalnih podatkov⁷.
- Kako boste skrbeli za kakovost pri konceptualizaciji, vzorčenju in izdelavi vprašalnika oz. protokola za zbiranje raziskovalnih podatkov?
- Kako boste skrbeli za kakovost pri zbiranju oziroma ustvarjanju in pripravi raziskovalnih podatkov za analizo?
- Kakšne postopke zagotavljanja kakovosti raziskovalnih podatkov boste sprejeli?

---

³ DDI Alliance. (2019). *General Data Format* (Version 2.0) [Controlled vocabulary]. CESSDA.

urn:ddi:int.ddi.cv:GeneralDataFormat:2.0. Dosegljivo

na: <https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:GeneralDataFormat:2.0> in v poglavju Šifranti

⁴ Metode zbiranja podatkov so opisane na

<https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:ModeOfCollection:3.0> in v poglavju Šifranti

⁵ Časovna pokritost pove časovno obdobje, za katerega so bili zbrani podatki (npr. od 11. 3. 2020 do 1.4.2020, petnajsto stoletje, antika, romantika (od konca 18. stoletja do konca prve polovice 19. stoletja)

⁶ Dimenzije zbiranja podatkov so opisane na <https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:TimeMethod:1.2> in v poglavju Šifranti.

⁷ Metode vzorčenja podatkov so opisane na

<https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:SamplingProcedure:1.1>

- Kako nameravate oceniti kakovost raziskovalnih podatkov (ocena metapodatkov, testov, analiz, primerjave)? Kako boste merili kakovost raziskovalnih podatkov?
- Ali bo za obdelavo raziskovalnih podatkov potrebna posebna programska oprema? Ali lahko to programsko opremo oddate v podatkovni arhiv skupaj z raziskovalnimi podatki?
- Kako boste organizirali raziskovalne podatke?
- Kako boste strukturirali in poimenovali mape in datoteke?
- Kako se boste lotili verzij podatkovnega nabora?
  - Kakšen način verzioniranja podatkovnih datotek (in programske kode) načrtujete za čas trajanja projekta?
  - Boste pripravili in/ali sledili konvencijam za verzioniranje svojih raziskovalnih podatkov?
  - Kako boste razlikovali med različnimi verzijami podatkovnih datotek?
- Kdo bo vaš vir raziskovalnih podatkov⁸? Če uporabljate že zbrane raziskovalne podatke, opišite na kak način boste povezali različne podatkovne vire z vašimi na novo ustvarjenimi raziskovalnimi podatki.
- Kje boste zbirali raziskovalne podatke (geografska pokritost – kraji, geografska območja, občine, države...)?
- Ali za zbiranje raziskovalnih podatkov potrebujete strojno opremo ali osebje?
- Katere vrste instrumentov zbiranja raziskovalnih podatkov boste uporabili?⁹ Instrumenti zbiranja so lahko tudi naprave (merilnik sladkorja v krvi, merilec pulza, kisika v krvi, sladkorja v krvi...).
- Kakšno vrsto zbirne statistike boste uporabili?¹⁰
- Kakšna je predvidena skupna količina zbranih raziskovalnih podatkov po koncu projekta? (v MB/GB)

Opišite, kako bodo raziskovalni podatki zbrani / ustvarjeni. Razmislite, kako bodo raziskovalni podatki organizirani med projektom, (na primer navajajte poimenovanje datotek in spremenljivk, nadzor različic in strukture map). Pojasnite, kako se bosta skladnost in kakovost zbiranja raziskovalnih podatkov nadzirala in dokumentirala. To lahko vključuje postopke, kot so umerjanje, ponovljeni vzorci ali meritve, standardizirano zajemanje ali zapisovanje raziskovalnih podatkov, potrjevanje vnosa raziskovalnih podatkov, medsebojni pregled raziskovalnih podatkov ali predstavitev v domensko specifičnih formatih, z nadzorovanimi besednjaki (angl. controlled vocabularies) in ontologijami.

Ali boste za raziskovanje uporabili že obstoječe raziskovalne podatke? Če boste potrebovali raziskovalne podatke, ki so bili zbrani iz obstoječih zunanjih virov (raziskovalni podatki drugih avtorjev, podatki iz inštitucij javne uprave, industrije...), je potrebno odgovoriti tudi na naslednja vprašanja:

- Kako nameravate poiskati za vas ustrezne raziskovalne podatke?
- Kakšne prilagoditve teh raziskovalnih podatkov so bile potrebne za uporabo v vaših analizah?
- Kakšni so pogoji za dostop in uporabo raziskovalnih podatkov?
- Kakšen je postopek za dostop do raziskovalnih podatkov?
- Kakšen je časovni razpon postopka za dostop do raziskovalnih podatkov?
- Kakšni so stroški za dostop in uporabo raziskovalnih podatkov?

⁸ DDI Alliance. (2019). *Data Source Type* (Version 1.0) [Controlled vocabulary]. CESSDA.

urn:ddi:int.ddi.cv:DataSourceType:1.0. Dosegljivo

na: <https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:DataSourceType:1.0> ali v poglavju Šifranti

⁹ DDI Alliance. (2019). *Vrste instrumentov* [Type of Instrument] (Version 1.1.1; Social Science Data Archives (ADP), Slovenia, Transl.) [Controlled vocabulary]. CESSDA. urn:ddi:int.ddi.cv:TypeOfInstrument:1.1.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:TypeOfInstrument:1.1> ali v poglavju Šifranti

¹⁰ DDI Alliance. (2019). *Vrsta zbirne statistike* [Summary Statistic Type] (Version 2.1.1; Social Science Data Archives (ADP), Slovenia, Prevod.) [Controlled vocabulary]. CESSDA. urn:ddi:int.ddi.cv:SummaryStatisticType:2.1.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.cessda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:SummaryStatisticType:2.1> in v poglavju Šifranti

Katera dokumentacija bo ustrezno opisala vaše raziskovalne podatke?

Vprašanja:

- Katere informacije so potrebne, da bo mogoče raziskovalne podatke v prihodnosti brati, interpretirati in jih razumeti?
- Katero dokumentacijo glede podatkov in metapodatkov boste ustvarili v različnih fazah projekta?
- Kako boste zajeli / ustvarili dokumentacijo in metapodatke? Ali obstaja program, ki bi ga lahko uporabili za dokumentiranje raziskovalnih podatkov in metapodatkov?
- Kako boste strukturirali dokumentacijo (npr. opišite strukturo map z dokumentacijo, kakšna imena datotek boste uporabili)?
- Kako boste skrbeli za sprotno in zaključno dokumentacijo raziskovalnih podatkov ter pripravo metapodatkov za izročanje?
- Kdo bo odgovoren, da bo izvorni, krovni dokument ohranjen, dokumentiran in verzioniran v skladu z metodologijo projekta?

Opišite vrsto dokumentacije, ki bo spremljala raziskovalne podatke, da bi pomagali uporabnikom raziskovalnih podatkov, da jih razumejo in ponovno uporabijo. Dokumentacija bi morala vključevati vsaj osnovne podrobnosti, ki bodo ljudem pomagale najti raziskovalne podatke, vključno s tem, kdo jih je ustvaril ali prispeval k njim, njegov naslov, datum nastanka in pod katerimi pogoji je mogoče dostopati do njih. Dokumentacija lahko vključuje tudi podrobnosti o uporabljeni metodologiji, analitične in postopkovne informacije, definicije spremenljivk, besedišče, merske enote, vse predpostavke, obliko in vrsto datoteke ter programsko opremo, ki se uporablja za zbiranje in / ali obdelavo podatkov.. Razmislite, kako boste zajeli te informacije in kje bodo zapisani. Kadar koli je to mogoče, bi morali prepoznati in uporabljati obstoječe standarde, ki veljajo na določenem področju znanosti.

Metapodatki in raziskovalni podatki

Vprašanja:

- Katere standarde za zapis metapodatkov boste uporabili in zakaj? Če metapodatkovni standardi za vaše znanstveno področje ne obstajajo, podajte katere metapodatke boste zbirali in na kakšen način jih boste zbrali?
- Kateri metapodatki bodo na voljo za zbrane/ustvarjene/ponovno uporabljene raziskovalne podatke? Priporočamo, da zbirate vsaj metapodatke, ki so osnova za citiranje podatkovnih naborov in jih zbira Datacite¹¹.
- Razmislite, kako boste zajeli te metapodatke in kje bodo zapisani, na primer v bazo podatkov s povezavami do posameznih elementov, v besedilno datoteko "readme", v glavah datotek itd.
- Ali se lahko metapodatki dodajo neposredno v datoteke, ali bodo metapodatki izdelani v drugem programu ali dokumentu?

Močno se spodbuja raziskovalce, da uporabljajo standarde za zapis metapodatkov za določena znanstvena področja, kadar ti obstajajo. Research Data Alliance in Fairsharing.org ponujata imenik standardov

---

¹¹ Datacite metadata schema documentation for the publication and citation of research data. Dosegljivo na https://schema.datacite.org/meta/kernel-4.3/doc/DataCite-MetadataKernel_v4.3.pdf

metapodatkov¹². Zmeraj bolj se za opis metapodatkov in podatkov uporabljajo metapodatki iz Schema.org¹³, saj jih lažje razpoznajo spletni iskalniki in takšna gradiva boljše rangirajo.

Ali bodo raziskovalni podatki opremljeni z domensko specifičnimi metapodatki (angl. rich metadata¹⁴), ki bolje opišejo raziskovalne podatke, zato jih lahko uporabniki lažje najdejo. Če imajo ti metapodatki zalogo vrednosti iz kontroliranih besednjakov in predstavljajo lastnosti domensko specifične ontologije, so strojno berljivi in jih lahko poiščejo tudi iskalne storitve. Ti metapodatki se lahko tudi avtomatsko generirajo iz naprav (npr. teleskopi, mikroskopi, naprave v medicini, kmetijstvu, senzorji...) in opisujejo digitalne objekte na poljubnem nivoju razčlenjenosti.

Etika in pravna skladnost

Kako boste reševali etična vprašanja?

Vprašanja:

- Na kak način boste reševali morebitna etična vprašanja in sledili kodeksom ravnanja z raziskovalnimi podatki?¹⁵
- Ali za projekt potrebujete odobritev komisije za etična vprašanja?
- Ali potrebujete informirano soglasje (angl. informed consent) udeležencev za svoj projekt? Če ga potrebujete, kako boste pridobili soglasje?
- Kako boste organizirali in hranili soglasja udeležencev?
- Kako bo vaša raziskava upoštevala splošno uredbo o varstvu podatkov (GDPR)?¹⁶
- Ali ste pridobili soglasje fizičnih in pravnih oseb za deljenje raziskovalnih podatkov in njihovo trajno hranjenje?
- Kako boste zaščitili identiteto udeležencev, če bo potrebno?
- Kako boste ravnali z občutljivimi podatki, da se zagotovi njihovo varno shranjevanje in prenos?
- Kako boste med projektom upravljali dostop do (občutljivih) osebnih podatkov? Kako boste sodelavcem zagotavljali varen dostop do teh podatkov?

Etična vprašanja vplivajo na to, kako shranjujete raziskovalne podatke, kdo jih lahko vidi / uporablja in kako dolgo jih hrani. Etične presoje so praviloma potrebne za vse raziskave, ki vključujejo interakcijo z ljudmi ali temeljijo na zbiranju osebnih podatkov. Namen etične presoje je na podlagi celostnega pregleda ključnih elementov raziskave ugotoviti, ali predlagana raziskava sledi obstoječim etičnim pravilom in standardom in je zato možno odobriti njeno izvedbo. Naloga vlagatelja, ki zaprosi za etično presojo, je jasno opisati in predstaviti vse tiste elemente načrtovane raziskave, ki so relevantni za etično presojo. Obvladovanje etičnih pomislekov lahko vključuje: anonimizacijo podatkov, ustrezno avtorizacijo dostopa do podatkov,

---

¹² RDA Metadata standards: Dosegljivo na <http://rd-alliance.github.io/metadata-directory/standards/>
Fairsharing.org standards: Dosegljivo na <https://fairsharing.org/standards/>

¹³ Schema.org – Creative work. Dosegljivo na <https://schema.org/CreativeWork> Trenutno so zelo aktivne tri domenske skupnosti: **Libraries** (<https://bib.schema.org/>), **Archives** (<https://www.w3.org/community/architypes/> in https://www.w3.org/community/architypes/wiki/Alternative_1_model_proposal); **Health and medicine** (<https://bioschemas.org/> <https://bioschemas.org/types/> in <https://www.w3.org/community/schemed/>)

¹⁴ GO-FAIR . Rich metadata. Dosegljivo na <https://www.go-fair.org/fair-principles/f2-data-described-rich-metadata/>

¹⁵ ALLEA. Evropski kodeks ravnanja za raziskovalno integriteto. Dosegljivo na https://www.allea.org/wp-content/uploads/2018/11/ALLEA-European-Code-of-Conduct-for-Research-Integrity-2018-Slovenian_dig.pdf

¹⁶ Splošna uredba o varstvu osebnih podatkov. Dosegljivo na https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2016.119.01.0001.01.SLV&toc=OJ:L:2016:119:FULL

beleženje dostopov do podatkov, napotitev na oddelčne, institucionalne ali državne komisije za etiko in formalne sporazume o soglasju. Za biomedicinske raziskave je vloga za odobritev etičnosti raziskave potrebno nasloviti na državno komisijo za medicinsko etiko¹⁷. Za raziskave, ki vključujejo poskuse na živalih pa na pristojni Območni urad Uprave za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin¹⁸. Na ostala etična vprašanja odgovarjajo komisije znotraj posameznih inštitucij ali oddelkov znotraj inštitucij. Če izvajate raziskave, ki vključujejo osebe, morate zagotoviti tudi, da od njih pridobite izjavo o zavestni in svobodni privolitvi v raziskavo, soglasje za omogočanje deljenja njihovih podatkov in njihovo trajno hranjenje. Razmislite, kako boste zaščitili identiteto udeležencev (na primer z anonimizacijo ali z ustrezno avtorizacijo dostopa do podatkov ali posameznih spremenljivk in beleženjem dostopov do teh podatkov). Etična vprašanja lahko vplivajo na shranjevanje in prenos podatkov (kdo jih lahko vidi / uporablja in kako dolgo se jih hrani). Poglejte [ICPSR¹⁹](#) pristop k varovanju zaupnosti in kako zagotavljati varovanje in sledljivost podatkov ([HIPAA²⁰](#)) v medicinskih raziskavah.

GDPR se nanaša na varstvo posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in na prosti pretok takih podatkov. Pod osebnimi podatki razumemo vsako informacijo, ki se nanaša na določeno ali določljivo fizično osebo, ki jo je mogoče prepoznati ali jo je mogoče neposredno ali posredno identificirati na podlagi imena, priimka, identifikacijske številke, geografske lokacije, naslova na spletu, profila na socialnih omrežjih ali na podlagi enega ali več dejavnikov, značilnih za fizično, fiziološko, genetsko, duševno, ekonomsko, kulturno ali družbeno identiteto tega posameznika. Obdelava osebnih podatkov pomeni vsako operacijo ali niz operacij, ki se izvaja na osebnih podatkih ali na skupinah osebnih podatkov. Obdelavo povezujemo z zbiranjem, snemanjem, organiziranjem, strukturiranjem, shranjevanjem, prilagajanjem, kombiniranjem, omejevanjem, spreminjanjem, dopolnjevanjem, iskanjem, vpogledom, uporabo, razkritjem s posredovanjem, razširjanjem, izbrisom, uničenjem ali drugačnim omogočanjem dostopa do osebnih podatkov.

Informirano soglasje je sporazum med udeležencem in raziskovalcem, s katerim raziskovalec zagotovi, da je udeleženec seznanjen z vsemi ključnimi elementi raziskave, udeleženec pa z njim daje raziskovalcu dovoljenje, da zbere potrebne osebne podatke in jih uporabi v opredeljen namen. Podpisano informirano soglasje udeležencu zagotavlja, kako in za kakšen namen bodo zbrani osebni podatki, ter mu v primeru

---

¹⁷ Komisija za medicinsko etiko. Navodila za pripravo vloge Komisiji za medicinsko etiko za presojo etičnosti raziskovalnega predloga. Dosegljivo na: http://www.kme-nmec.si/files/2019/03/Posodobljena-navodila_18022019.pdf

Komisija Republike Slovenije za medicinsko etiko (KME) ocenjuje etično ustreznost:

- vseh kliničnih farmakoloških raziskav v katerikoli fazi,
- preskušanja medicinskih pripomočkov,
- raziskav, ki jih po razpisih ali neposredno financirajo ministrstva ali tuje ustanove,
- posegajo v človekovo telo ali psiho,
- raziskujejo ali uporabljajo človeške organe, tkiva, celice ali genom,
- prospektivno ali retrospektivno uporabljajo zdravstvene podatke,
- specialističnih, magistrskih in doktorskih nalog.

¹⁸ Zaščita živali v poskusih. Dosegljivo na <https://www.gov.si teme/zascita-zivali-v-poskusih/>

¹⁹ ICPSR. Data confidentiality. Dosegljivo na

<https://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/content/datamanagement/confidentiality/index.html>

²⁰ National Institutes of health. Health insurance and accountability act privacy rule. Dosegljivo na <https://www.icpsr.umich.edu/icpsrweb/content/datamanagement/confidentiality/index.html>

kršenja dogovora podaja orodje za pritožbo. Raziskovalcu soglasje omogoča nasproti tretjim osebam dokazati, da so bili osebni podatki zbrani etično in v soglasju z udeleženci^{21 22}. Informirano soglasje vsebuje:

- kratek opis raziskave,
- opis obveznosti udeleženca,
- obseg obveznosti in nadomestila za udeležbo,
- opis tveganja in nevarnosti udeležbe,
- opis koristi udeležbe,
- dejstva, ki so vezana na prostovoljnost udeležbe v raziskavi,
- kako bodo varovani zbrani osebni podatki,
- kontaktne podatke oseb in institucij, pri katerih lahko udeleženci pridobijo dodatne informacije o raziskavi, zastavijo vprašanja ali nanje naslovijo pripombe in morebitne pritožbe,
- kratko in jedrnato povzeta izjava, ki jo s podpisom podaja udeleženec,
- podpisi in datumi podpisa vseh vpletenih v dogovor. Sporazum podpiše udeleženec in v primeru mladoletnih oseb ali opravično nesposobnih oseb tudi njihov pravni skrbnik. S strani raziskovalcev izjavo podpišeta odgovorni raziskovalec in izvajalec raziskave.

Kako boste urejali vprašanja glede avtorskih pravic in pravic intelektualne lastnine (IP / IPR)?

Vprašanja:

- Kdo je lastnik raziskovalnih podatkov?
- Preverite, kakšne so pravice intelektualne lastnine ali avtorske pravice?
- Kakšni so sporazumi z drugimi deležniki (npr. glede deljenja raziskovalnih podatkov, ponovne uporabe, objave)?
- Kako bodo raziskovalni podatki licencirani za ponovno uporabo?
- Ali obstajajo kakšne omejitve pri ponovni uporabi raziskovalnih podatkov tretjih oseb?
- Ali bo deljenje raziskovalnih podatkov odloženo / omejeno (npr. objaviti ali iskati patente)?
- Ali bo potrebno pridobiti dovoljenje za zbiranje ali ponovno uporabo raziskovalnih podatkov?
- Ali bo te pravice mogoče prenesti v drugo organizacijo, ki bo skrbela za distribucijo in arhiviranje raziskovalnih podatkov?

Navedite, kdo je (ali bo) lastnik avtorskih pravic in pravic intelektualne lastnine vseh raziskovalnih podatkov, ki jih boste zbrali ali ustvarili, skupaj z licenco (-ami) za njihovo uporabo in ponovno uporabo. Za projekte, pri katerih sodeluje več različnih institucij je priporočljivo, da je lastništvo pravic intelektualne lastnine določeno v konzorcijski pogodbi. Preučite ali obstajajo institucionalne, oddelčne ali skupinske politike glede avtorskih pravic ali pravic intelektualne lastnine. Če izvajate raziskavo za končnega naročnika (industrija, javna uprava...), so v večini primerov pravice intelektualne lastnine določene v pogodbi. Upoštevajte tudi dovoljenja za ponovno uporabo raziskovalnih podatkov tretjih oseb in vse omejitve, potrebne za skupno rabo raziskovalnih podatkov. Upoštevajte tudi, da je potrebno zmeraj navesti avtorje ali lastnike podatkov, ko se na te raziskovalne podatke sklicujete (gre za moralne avtorske pravice), razen če v pogodbi to prepovedujejo naročniki raziskav. Opišite vse omejitve, potrebne za skupno rabo raziskovalnih podatkov, na primer za zaščito lastniških ali patentiranih podatkov. Pojasnite, kako bodo

---

²¹ Univerza v Ljubljani. Etika v raziskovanju. Dosegljivo na https://www.uni-lj.si/raziskovalno_in_razvojno_delo/etika_v_raziskovanju/. Tam najdete tudi Smernice etičnega ravnanja pri raziskovalnem delu z ljudmi, navodila za obveščeno soglasje in vzorec obveščenega soglasja

²² Stražišar, Borut, Stražišar, Branka (2016). Informirano soglasje - pravica ali breme. Zdravniški vestnik, letnik 85, številka 4. Dosegljivo na <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:DOC-8RDD1ZP9>

raziskovalni podatki licencirani za ponovno uporabo. Oglejte si [vodnik](#) DCC²³ o tem, kako licencirati raziskovalne podatke in preizkusite [čarovnika](#) EUDAT za licenciranje raziskovalnih podatkov in programske opreme²⁴. Poglejte si tudi možne licence, ki jih ponuja Evropski podatkovni portal²⁵. Svetujemo uporabo licenc Creative Commons²⁶ in Open data commons²⁷

Hramba in varnostno kopiranje

Kako bodo raziskovalni podatki shranjeni in varnostno kopirani med raziskavo?

Vprašanja:

- Ali imate dovolj prostora za shranjevanje raziskovalnih podatkov in programske opreme ali pa boste imeli dodatne stroške za zagotovitev podatkovnih storitev in storitev varnostnega kopiranja?
- Kako boste zagotavljali varnostno kopiranje in obnovitev digitalnih objektov ter kako pogosto se bo to izvajalo?
- Kdo bo odgovoren za varnostno kopiranje in obnovitev ?
- Kako se bodo obnovili raziskovalni podatki v primeru varnostnega incidenta ali izgube?

Navedite, kako pogosto se bodo varnostno kopirali raziskovalni podatki in na katere lokacije. Koliko kopij datotek bo narejenih? Shranjevanje raziskovalnih podatkov samo na prenosnih računalnikih, računalniških trdih diskih ali zunanjih napravah za shranjevanje je zelo tvegano. Zaželeno je uporaba certificirane shrambe. Uporabljajte storitve samodejnega varnostnega kopiranja. Pri ročnem načinu varnostnega kopiranja lahko zaradi človeškega faktorja prihaja do izgube raziskovalnih podatkov. Pri testnih obnovah raziskovalnih podatkov preverite, če so datoteke enake originalnim. Če se odločite za uporabo storitve tretje osebe (npr. storitve v oblaku), morate zagotoviti, da to ni v nasprotju z nobeno politiko financiranja, politiko sodelujočih inštitucij v projektu, politiko vaše institucije, oddelka ali raziskovalne skupine. Preverite kdo je pravno pristojen za reševanje sporov, če se podatkovni strežniki, ki hranijo raziskovalne podatke, nahajajo v drugi državi. Prav tako preučite tveganja, če morate zagotoviti varstvo občutljivih podatkov. Preglejte standarde za digitalno hranjenje ISO 2700²⁸.

---

²³ Ball, A. (2014). 'How to License Research Data'. DCC How-to Guides. Edinburgh: Digital Curation Centre. Dosegljivo na <http://www.dcc.ac.uk/resources/how-guides/license-research-data>

²⁴ EUDAT. Čarovnik za licenciranje podatkov in programske opreme. Dosegljivo na <https://ufal.github.io/public-license-selector/>

²⁵ Evropski podatkovni portal. Pomočnik za licence. Dosegljivo na <https://www.europeandataportal.eu/sl/training/licensing-assistant>

²⁶ Licence Creative Commons (kreativna gmajna). Dosegljivo na <https://creativecommons.org/use-remix/cc-licenses/>

²⁷ Licence Opendata Commons. Dosegljivo na <https://www.opendatacommons.org/licenses/index.html>

²⁸ DCC. Information security management The ISO 27000 series. Dosegljivo na <http://www.dcc.ac.uk/resources/briefing-papers/standards-watch-papers/information-security-management-iso-27000-iso-27k-s>

Kako boste upravljali dostop in zagotovili varnost raziskovalnih podatkov?

Vprašanja:

- Kakšna so tveganja za varnost raziskovalnih podatkov in kako jih boste obvladovali?
- Kako boste nadzirali dostop do raziskovalnih podatkov?
- Kdo bo imel dostop do raziskovalnih podatkov?
- Kako boste zagotovili, da lahko sodelavci na projektu varno dostopajo do vaših raziskovalnih podatkov?
- Če boste ustvarjali ali zbirali raziskovalne podatke na terenu, kako boste zagotovili varen prenos v vaše sisteme?
- Ali obstajajo zaupni podatki, ki zahtevajo posebno obravnavo; in/ali je dostop do njih omejen med in po projektu?

Če so vaši raziskovalni podatki zaupni (npr. osebni podatki, zaupni podatki ali poslovne skrivnosti), morate opisati katere varnostne ukrepe boste izvedli in katere formalne standarde (npr. ISO 27001) boste uporabili. Če bo raziskovalni projekt vseboval raziskovalne podatke, ki vključujejo zaupne podatke, poslovne skrivnosti ali podatke, ki zahtevajo privolitev dajalcev/merjencev, preverite, ali je potrebno o tem uradno obvestiti pooblaščen osebo za varstvo podatkov.

Izbira raziskovalnih podatkov in njihovo dolgoročno ohranjanje

Kateri raziskovalni podatki so dolgoročno vredni in jih je potrebno hraniti, deliti in / ali ohraniti?

Vprašanja:

- Katere digitalne objekte iz vašega podatkovnega nabora je potrebno trajno ali določen čas hraniti?
- Kako dolgo je potrebno te digitalne objekte hraniti?
- Katere raziskovalne podatke in fizične vzorce je potrebno po koncu raziskave izbrisati?
- Kakšna finančna sredstva potrebujete za ohranjanje digitalnih objektov?
- Kateri standard in metapodatkovni model boste uporabili za trajno ohranjanje vaših digitalnih objektov?
- Ali boste datoteke pretvarjali v formate, ki so neodvisni od tehnologije in če je odgovor da, v katere formate jih boste pretvarjali?²⁹.

Trajno se hranijo raziskovalni podatki, ki jih ni možno z manjšim naporom ponovno pridobiti (npr. eksperimentalni podatki, podatki iz opazovanj in meritev, podatki iz simulacij in emulacij, kompleksni analitični podatki ...). Opišite načrte za izmenjavo in trajno hrambo raziskovalnih podatkov. Kako dolgo se bodo raziskovalni podatki hranili in kje se bodo arhivirali? Kako bo potekal prenos raziskovalnih podatkov na/ iz strežnika za trajno hranjenje? Ali bodo potrebna dodatna sredstva za pripravo raziskovalnih podatkov za deponiranje ali za poravnava stroškov za trajno hranjenje? Razmislite, kako je mogoče digitalne objekte ponovno uporabiti (npr. za potrditev svojih ugotovitev raziskav, izvedbo novih študij ali

---

²⁹ Library of Congress. Recommended Formats Statement. Dosegljivo na <https://www.loc.gov/preservation/resources/rfs/TOC.html>

za poučevanje). Za trajno ohranjanje se priporoča OAIS referenčni model (ISO 14721)³⁰ in metapodatkovni format PREMIS³¹.

Podatkovni arhiv ali repozitorij digitalnih objektov

- V katerem podatkovnem arhivu ali v repozitoriju bodo raziskovalni podatki shranjeni?³²
- Kako je opredeljeno poslanstvo podatkovnega arhiva ali repozitorija?
  - Kdo so njegovi ciljni uporabniki?
  - Katere vrste raziskovalnih podatkov sprejema?
  - Ali aktivno skrbi za trajno ohranjanje in dostopnost raziskovalnih podatkov ciljnim uporabnikom?
  - Kako je poskrbljeno za etične in zakonske zahteve glede varovanja zasebnosti in avtorskih pravic?

Deljenje raziskovalnih podatkov

Kako boste raziskovalne podatke delili?

Vprašanja:

- Kako bodo potencialni uporabniki izvedeli za vaše raziskovalne podatke?
- S kom boste delili raziskovalne podatke in pod katerimi pogoji?
- Ali boste raziskovalne podatke delili prek repozitorija, neposredno obravnavali zahteve ali uporabljali kakšen drug mehanizem deljenja raziskovalnih podatkov?
- Kdaj boste dali raziskovalne podatke na voljo?
- Ali si boste prizadevali za pridobivanje trajnih identifikatorjev za svoje raziskovalne podatke?

Razmislite, kje, kako in komu bi morali biti na voljo raziskovalni podatki. Metode, ki se uporabljajo za izmenjavo raziskovalnih podatkov, bodo odvisne od številnih dejavnikov, kot so vrsta, velikost, zapletenost in občutljivost raziskovalnih podatkov. Če je mogoče, navedite prejšnje primere, ki prikazujejo uspešnost skupne izmenjave raziskovalnih podatkov. Razmislite, kako bi raziskovalci lahko potrdili ponovno uporabo vaših raziskovalnih podatkov.

Ali so potrebne kakršne koli omejitve za izmenjavo raziskovalnih podatkov?

Opišite vse pričakovane težave pri izmenjavi raziskovalnih podatkov s priznano dolgoročno vrednostjo, skupaj z vzroki in možnimi ukrepi za njihovo premagovanje. Omejitve so lahko na primer zaradi zaupnosti

---

³⁰ OAIS Reference model (ISO 14721). Dosegljivo na <http://www.oais.info/>

³¹ Library of Congress. PREMIS. Dosegljivo na <https://www.loc.gov/standards/premis/>

³² Mednarodni seznam primernih podatkovnih arhivov in repozitorijev je na voljo na registru podatkovnih arhivov re3data - <http://re3data.org/> in FAIRsharing.org V Sloveniji lahko shranite podatke v podatkovnem arhivu ADP, v repozitoriju CLARIN.SI in v repozitorijih nacionalne infrastrukture odprtega dostopa.

ali pravic intelektualne lastnine. Razmislite, ali bi sporazum o nerazkritju zagotovil zadostno zaščito zaupnih podatkov.

Odgovornosti in viri

Kdo bo odgovoren za ravnanje z raziskovalnimi podatki?

Vprašanja:

- Kdo je odgovoren za izvajanje NRRP in za zagotavljanje njegovega pregleda in revidiranja?
- Kdo bo odgovoren za dejavnosti ravnanja z raziskovalnimi podatki?
- Kako se bodo odgovornosti razdelile med partnerje znotraj projekta?
- Ali bosta lastništvo raziskovalnih podatkov in odgovornosti za ravnanje z raziskovalnimi podatki del konzorcijske pogodbe ali kakšne druge pogodbe, dogovorjene med partnerji?

Opišite vloge in odgovornosti za vse dejavnosti (npr. zajem raziskovalnih podatkov, izdelava metapodatkov, kakovost raziskovalnih podatkov, shranjevanje in varnostna kopija, arhiviranje raziskovalnih podatkov in izmenjava raziskovalnih podatkov). Razmislite, kdo bo odgovoren za zagotavljanje spoštovanja ustreznih politik. Kjer je mogoče, je potrebno odgovorne imenovati.

Katere vire boste potrebovali za uresničitev svojega načrta?

Vprašanja:

- Ali je potrebno dodatno strokovno znanje (ali usposabljanje za obstoječe osebje)?
- Ali potrebujete dodatno strojno ali programsko opremo?
- Ali boste odjemalcem raziskovalnih podatkov zaračunavali stroške?

Utemeljite katere vire potrebujete za uresničitev načrta. Ti lahko vključujejo stroške strojne opreme, stroške usposabljanja, stroške raziskovalcev, stroške priprave raziskovalnih podatkov za deponiranje in stroške shrambe.

Kako zagotavljati FAIR raziskovalne podatke?

Kako bodo potencialni uporabniki našli vaše raziskovalne podatke?

Vprašanja:

- Kateri metapodatki bodo na voljo za lažje identificiranje in iskanje ustreznih raziskovalnih podatkov?
- Ali boste imeli definirane splošne in domensko specifične metapodatke, ki omogočajo uporabnikom bolj selektivno iskanje (npr. po geografskem področju, časovni dimenziji, domensko specifičnih dimenzijah...)?
- Ali lahko metapodatke preberejo spletni pajki in agregatorji metapodatkov?
- Ali boste uporabili ustrezne iskalne ključne besede, ki bodo pripomogle k boljšemu rangiranju vašega podatkovnega nabora pri spletnih iskalnikih?

Kako narediti raziskovalne podatke odprto dostopne?

- Ali boste uporabili standardni identifikacijski mehanizem za metapodatke in raziskovalne podatke (npr. globalno unikatne trajne identifikatorje (angl. globally unique and persistent identifiers)³³ kot so Handle, DOI in ORCID)?
- Ali metapodatki vsebujejo informacije preko katerih lahko uporabniki dostopajo do posameznih digitalnih objektov podatkovnega nabora?
- Ali so raziskovalni podatki dosegljivi s pomočjo manualnega ali strojnega prenosa datotek?
- Ali so metapodatki in raziskovalni podatki dostopni preko standardnih prosto dostopnih protokolov (npr. http, ftp...)?
- Ali bodo metapodatki dostopni tudi po brisanju digitalnih objektov (po prenehanju hranjena teh objektov)?
- Ali je za dostop do raziskovalnih podatkov potrebna avtentikacija in avtorizacija?
- Kateri raziskovalni podatki bodo odprto dostopni? Če bodo določeni raziskovalni podatki dostopni v omejenem dostopu (npr. samo določeni skupini uporabnikov), razložite zakaj. Opišite pravne in pogodbene omejitve, ki onemogočajo odprti dostop do raziskovalnih podatkov.

Kako omogočiti interoperabilnost vaših raziskovalnih podatkov?

- Ali bo možno raziskovalne podatke izmenjevati z drugimi raziskovalci, raziskovalnimi organizacijami, da jih bodo lahko oni ponovno uporabili pri svojih raziskavah in povezali s svojimi raziskovalnimi podatki.
- Ali boste uporabljali uveljavljeno programsko in strojno opremo? Če ne, na kak način boste zagotovili, da bo vaša programsko in strojno opremo mogoče povezati z drugimi raziskavami?
- Ali boste za opis metapodatkov in raziskovalnih podatkov uporabili domensko specifično predstavitev znanja, ki je opisana v enem od standardiziranih formatov?
- Ali so metapodatki zapisani v strojno razumljivi predstavitvi znanja?
- Ali boste pri opisu raziskovalnih podatkov in metapodatkov uporabljali nadzorovano tvorjene besednjake (angl. controlled vocabularies)³⁴ in registre terminologije (angl. terminology registries)³⁵?
- Ali metapodatki vsebujejo reference na druge metapodatke? Zaželeno je da so metapodatki v obliki povezanih odprtih podatkov (angl. linked open data).
- Ali podatki vsebujejo reference na druge raziskovalne podatke? Zaželeno je da so podatki v obliki povezanih odprtih podatkov (angl. linked open data).
- Katero kodiranje informacij boste uporabljali? Ali boste gradili na vzpostavljenih kodnih sistemih? Če ne, kako se vaš sistem kodiranja povezuje z drugimi uveljavljenimi načini kodiranja in klasifikacijami?

Kako zagotoviti ponovno uporabo raziskovalnih podatkov

- Ali boste imeli za metapodatke, raziskovalne podatke, programsko opremo in druge digitalne objekte definirane licence in razčiščene avtorske in pravice intelektualne lastnine?
- Ali metapodatki vsebujejo informacije o izvoru, zgodovini in delovnem toku raziskovalnih podatkov na način, ki je uveljavljen na določenem znanstvenem področju ali s pomočjo med domenskega jezika za opis izvora podatkov (npr. PROV-O³⁶)?
- Ali so metapodatki in raziskovalni podatki skladni z domensko specifičnimi standardi raziskovalnega področja?
- Ali so metapodatki in raziskovalni podatki strojno berljivi in skladni z domensko specifičnimi

³³ GO FAIR: (Meta) data are assigned globally unique and persistent identifiers. Dosegljivo na <https://www.go-fair.org/fair-principles/f1-meta-data-assigned-globally-unique-persistent-identifiers/>

³⁴ Bartoc.org: List of Control vocabularies - <http://bartoc.gbv.de/vocabularies>

³⁵ Bartoc.org: Terminology registries - <http://bartoc.gbv.de/registries>

³⁶ W3C. Specifikacija PROV-O ontologije. Dosegljivo na <https://www.w3.org/TR/prov-o/>

standardi raziskovalnega področja?

- Kako boste raziskovalne podatke delili, npr. naložili v podatkovni arhiv, uporabili varno podatkovno storitev, neposredno obravnavali zahteve po podatkih ali uporabili drug mehanizem? Uporabljene metode bodo odvisne od številnih dejavnikov, kot so vrsta, velikost, zapletenost in občutljivost raziskovalnih podatkov.
- Kdaj boste dali raziskovalne podatke na voljo? Raziskovalci pričakujejo pravočasno izdajo. Običajno dovoljujejo embargo, vendar ne dolgotrajne izključne uporabe.
- Kdo bo lahko uporabljal vaše raziskovalne podatke? Če morate omejiti dostop do določenih skupnosti ali uporabiti pogodbe o izmenjavi raziskovalnih podatkov, pojasnite, zakaj.
- Upoštevajte strategije za zmanjšanje omejitev skupne rabe. Te lahko vključujejo anonimizacijo ali združevanje raziskovalnih podatkov, pridobivanje soglasja udeležencev za izmenjavo raziskovalnih podatkov, pridobitev avtorskih pravic in dogovor o omejenem obdobju embarga.

Kako lahko raziskovalne podatke ponovno uporabite v drugih okoliščinah? Če obstaja možnost ponovne uporabe, uporabite standarde in oblike, ki to olajšajo, in zagotovite, da so na voljo ustrezni metapodatki na spletu, da bodo lahko vaši raziskovalni podatki najdljivi. Uporabljajte trajne identifikatorje, da bodo ljudje zanesljivo in učinkovito našli vaše raziskovalne podatke. Pomagajo vam tudi pri sledenju navedb in ponovni uporabi.

Šifranti

Šifrant formatov podatkov – povzeto [po DDI Alliance Controlled Vocabulary for General Data Format](#)³⁷

Numeric	Številski	Podatki, ki so večinoma sestavljeni iz vrednosti, izraženih kot številke od 0 in 9, lahko tudi kot znaki za negativne vrednosti, decimalna ločila ali črke, ki so namenjene predstavitvi števil (na primer A-F ali a-f v šestnajstiškem zapisu).
Text	Besedilni	Podatki, ki so večinoma sestavljeni iz besedila, vključno s črkami, številkami in posebnimi znaki ali simboli, ki se uporabljajo v pisni obliki za ločila, kratice, itd. Npr. transkripti intervjujev, pričevanja ali eseji, ki so jih napisali udeleženci raziskave, časopisni članki itd.
Still Image	Mirujoča slika	Statične slike, kot so grafi, risbe, fotografije, diagnostične/medicinske slike, kot na primer rentgenske slike itd.
Geospatial	Geoprostorski	Geoprostorski podatki so vse vrste podatkov s prostorskimi koordinatami, ki omogočajo preslikavo na površino Zemlje. Predstavljajo lahko fizične objekte, diskretna območja ali zvezne površine. Diskretni geoprostorski podatki so ponavadi predstavljeni z uporabo vektorskih podatkov, sestavljenih iz točk, črt in večkotnikov, medtem ko se zvezni geoprostorski podatki navadno prikazujejo z rastrskimi podatki, ki jih sestavlja mreža celic, kjer ima vsaka svojo lastno vrednost. Geoprostorske podatke lahko pridobimo z različnimi aplikacijami, ki se uporabljajo na raznih področjih, kot so GIS, oprema za

³⁷ DDI Alliance. (2019). *General Data Format* (Version 2.0) [Controlled vocabulary]. CESSDA.

urn:ddi:int.ddi.cv:GeneralDataFormat:2.0.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.CESSDA.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:GeneralDataFormat:2.0>

		<p>daljinsko zaznavanje, enote GPS, naprave za arheološke in geodetske meritve, ročno kartiranje in računalniško podprto oblikovanje (CAD) v številnih oblikah, vključno s slikami, vektorji, besedili in tabelarnimi podatki. Vektorski geoprostorski podatki vključujejo tabele s sezname arheoloških najdišč in njihovimi koordinatami, besedilne datoteke (npr. XML), ki vsebujejo koordinate in topologijo zgodovinskih cestnih omrežj, rezultate glasovanja za politične stranke po upravnih območjih. Geoprostorski podatki, ki temeljijo na rasterju, vključujejo satelitske slike, fotografije iz zraka, skenirane zemljevide in digitalne karte nadmorskih višin, rastja, rabe zemljišč, temperatur morskih površin, onesnaževanja zraka, tipov prsti itd.</p>
Audio	Avdio	Posnet zvok, vključno z glasom, glasbo itd.
Video	Video	Gibljive slike. Lahko vključuje filme, animacije, digitalne posnetke, prikaze rezultatov simulacij, posnetke televizijskih programov ipd. Lahko so neme ali pa vključujejo zvočno sinhronizacijo.
Software	Programska oprema	Računalniški programi v izvorni kodi (človeško berljivi) ali v prevedeni obliki.
Interactive Resource	Interaktivni vir	Vir, ki zahteva stik z uporabnikom, da ga razume, izvaja ali doživi. Na primer moduli za usposabljanje, portali za poizvedbo/odziv, datoteke, ki zahtevajo dejanje uporabnika itd.
ThreeD	3D	Virtualne tridimenzionalne predstavitve predmetov, arhitekture, krajev itd.
Other	Drugo	Uporabite, ko je vrsta podatkov znana, vendar je ne najdete na seznamu.

Šifrant metod zbiranja podatkov – vzeto iz [DDI Alliance Controlled Vocabulary for Mode Of Collection](#)³⁸

Interview	Intervju	Namen intervjuja raziskave je zbiranje informacij za odgovore na vprašanja raziskave	
Interview:Face to face	Intervju: Osebno	Intervju, ki je opravljen osebno med anketarjem in anketirancem	
Interview:CAPI - Computer-assisted personal interviewing	Intervju: CAPI	Computer Assisted Personal Interviewing (Računalniško podprt osebni intervju)	
Interview:PAPI - Pen-and-Paper Personal Interviews	Intervju: PAPI	Pencil And Paper Interviewing (Razgovor s svinčnikom in papirjem); Anketar uporablja tradicionalni papirnati vprašalnik, da prebere vprašanja in zapiše odgovore	
Interview:Telephone	Intervju: Telefon	Intervju, pri katerem anketar in anketiranec komunicirata preko telefona	
Interview:CATI	Intervju: CATI	Computer Assisted Telephone Interviewing (Računalniško podprt intervju prek telefona)	
Interview:E-mail	Intervju: E-pošta	Metoda za zbiranje podatkov, ki pridobiva podatke od anketiranca preko e-pošte	
Interview:Web based	Intervju: Splet	Intervju, ki ga izvajamo preko spleta	Intervjuji preko spletnega foruma, spletnih avdio-video tehnologij
Self-completed questionnaire	Samoizpolnjeni vprašalnik	Vprašalniki, ki jih anketiranci sami izpolnijo	
Self-completed questionnaire:Fixed form	Samoizpolnjeni vprašalnik: Določen vnaprej	Vprašalnik ni interaktiven, ampak ostane vedno enak ne glede na odgovore	

³⁸ DDI Alliance. (2019). *Mode Of Collection* (Version 3.0) [Controlled vocabulary]. CESSDA. urn:ddi:int.ddi.cv:ModeOfCollection:3.0.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.CESSDA.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:ModeOfCollection:3.0>

		podane v prejšnjih vprašanjih	
Self-completed questionnaire: E-mail	Samoizpolnjeni vprašalnik: E-pošta	Vprašanja so predstavljena anketirancu v besedilu e-pošte, ne kot elektronski vprašalnik ali povezava na spletni vprašalnik	
Self-completed questionnaire: Paper/pencil	Samoizpolnjeni vprašalnik: Papir/svinčnik	Vprašalnik podan direktno anketirancem, ki jih izpolnijo na mestu in jih oddajo nazaj anketarju	
Self-completed questionnaire: SMS/MMS	Samoizpolnjeni vprašalnik: SMS/MMS	Vprašanja in odgovori so vgrajena v SMS ali MMS, ki so poslana ali prejeta od prenosnih telefonov	
Self-completed questionnaire: Web-based	Samoizpolnjeni vprašalnik: Splet	Vprašalniki, izpolnjeni na spletu	
Self-completed questionnaire: Interactive	Samoizpolnjeni vprašalnik: Interaktiven	Samoizpolnjeni vprašalnik v katerem niso sekvence vprašanj vnaprej določene, to določa programska oprema; Nekatera vprašanja, kot zaporedje, so nadaljevanja odgovorov na prejšnja vprašanja	
Self-completed questionnaire: CASI	Samoizpolnjeni vprašalnik: CASI	Computer assisted self-interviewing (Računalniško podprto samoizpraševanje) je tehnika pobiranja podatkov, za katerega anketiranec uporablja računalnik, brez posredovanja anketarja	
Self-completed questionnaire: VCASI	Samoizpolnjeni vprašalnik: VCASI	Video computer-assisted self-interview (video računalniško podprto samoizpraševanje), najbolj zgodnja metoda CASI, v katerem anketiranci vidijo vprašanja na zaslonu in vpišejo odgovore s pomočjo tipkovnice, miške ali zaslona na dotik	
Self-completed questionnaire: ACASI	Samoizpolnjeni vprašalnik: ACASI	Je zasnovan za samoizpraševalni vpraševalnik na računalniku;	

		Računalnik prikaže besedilo vsakega vprašanja in možnosti odgovorov, kot tudi prezentira	
Self-completed questionnaire: TACASI	Samoizpolnjeni vprašalnik: TACASI	Telephone audio computer-assisted self-interview (telefonsko računalniško-podprto avdio samoizpraševanje), doda telefonske zmogljivosti standardnemu ACASI sistemu, omogoča ACASI intervjujem opravljanje preko telefona, kjer je metoda vnosa odgovorov telefonska številčnica	
Self-completed questionnaire: CAWI	Samoizpolnjeni vprašalnik: CAWI	Computer-assisted Web interview. Administracijo reševanja vprašalnika nadzoruje poseben program. Vprašanja so lahko umerjena glede na odgovore iz prejšnjih vprašanj. Odgovori so shranjeni na spletu direktno v podatkovni bazi, dostop je možen z uporabo gesla	
Focus group	Ciljna skupina	Posebni tip skupine v smislu namena, velikosti, kompozicije in procedur. Ciljna skupina je ponavadi sestavljena iz sedmih do dvanajstih sodelujočih, ki se med seboj ne poznajo in so vodeni s strani treniranega anketarja. Ti sodelujoči so izbrani, ker imajo določene karakteristike, ki se navezujejo na temo ciljne skupine	
Focus group: Face to face	Ciljna skupina: Osebno	Sodelujoči se zberejo osebno in vodijo razpravo	
Focus group: Telephone	Ciljna skupina: Telefon	Razprava ciljne skupine poteka preko telefona	
Focus group: Online	Ciljna skupina: Splet	Razprava ciljne skupine poteka preko spleta, interaktivno	

Self-administered writings and/or diaries	Pisanja in/ali dnevniki	Zgodbe, dnevniki in zapisani tekst ustvarjeni o predmetu raziskave	
Self-administered writings and/or diaries: Email	Pisanja in/ali dnevniki: E-pošta	Zgodbe, dnevniki in zapisani tekst, oddani preko epošte	
Self-administered writings and/or diaries: Paper/pencil	Pisanja in/ali dnevniki: Papir/svinčnik	Zgodbe, dnevniki in zapisani tekst, zapisani in pobrani v papirni obliki	
Self-administered writings and/or diaries: Web-based	Pisanja in/ali dnevniki: Splet	Zgodbe, dnevniki in zapisani tekst, pobrani iz spletnih virov	Spletne strani, blogi, forumi
Observation	Opazovanje	Opazovalne študije poizkušajo razumeti vzročno-posledične povezave	
Observation: Field	Opazovanje: Polje	Metode opazovanja na polju, kjer opazujemo ljudi na 'pravih' lokacijah in situacijah, kot so delovno mesto, doma, itd..	
Observation: Field participant	Opazovanje: Udeleženec na terenu	Tip opazovanja, v katerem raziskovalec komunicira s predmeti/ljudmi in pogosto igra vlogo v socialnih situacijah pod opazovanjem	
Observation: Field non-participant	Opazovanje: Neudeleženec na terenu	Opazovanje, ki je opravljeno v naravnem, nekontroliranem prostoru brez interakcije med raziskovalcem in predmeti/ljudmi	
Observation:Laboratory	Opazovanje: Laboratorij	Opazovanje, ki je opravljeno v kontroliranem, umetno ustvarjenem prostoru	
Observation: Laboratory participant	Opazovanje: Udeleženec laboratorija	Tip laboratorijskega opazovanja v katerem raziskovalec sodeluje z predmeti/ljudmi in mnogokrat igra vlogo v socialnih situacijah pod opazovanjem	Opazovanje otroške igre, kjer v igri sodeluje tudi raziskovalec
Observation: Laboratory non-participant	Opazovanje: Neudeleženec laboratorija	Tip laboratorijskega opazovanja, v katerem raziskovalec ne sodeluje z njegovimi/njenimi predmeti/ljudmi	

Observation: Computer-based	Opazovanje: Računalniško podprto	Tip opazovanja, v katerem se podatki v zvezi z uporabo računalnika odvezemajo s pomočjo programske opreme (piškoti, npr). Informacije lahko zbiramo kako uporabniki sodelujejo s programom, koliko časa preživijo na strani, itd.	
Experiment	Poskus	Kontrolirana študija, v kateri raziskovalec poizkuša razumeti vzorčno-posledične povezave. Študija je "kontrolirana" v smislu da raziskovalec (1) kontrolira kako so objekti razdeljeni v skupine in (2) katere tretmaje vsaka skupina dobi	
Experiment: Laboratory	Poskus: Laboratorij	Raziskovalna metoda ki vključuje manipulacijo nekaterih, ali vseh neodvisnih spremenljivk, vključenih v hipoteze	
Experiment: Field/Intervention	Poskus: Teren/Intervencija	Eksperiment, opravljen v naravnem, nekontroliranem okolju, v katerem raziskovalec manipulira eno ali več neodvisnih spremenljivk	
Experiment: Web-based	Poskus: Splet	Eksperiment, opravljen v navideznem okolju na spletu, v katerem so poskusni materiali sprogramirani, da implementirajo umetne situacije ali dogodke, ki jih kasneje raziščemo v distribuiranem okolju	
Recording	Posnetek	Registracija z mehanskimi ali elektronskimi sredstvi v obliki, ki omogoča pridobivanje in / ali reprodukcijo informacij	Slike, zvoki na disku ali magnetnem traku
Content coding	Kodiranje vsebine	Kot stopnja sekundarnega pobiranja podatkov, kodiranje vsebine kodira tehnike ki preuredijo kvalitativne podatke (tekst,	

		video, zvok, slika) ki so bile originalno ustvarjene za druge namene, v kvantitativne podatke v skladu z predefiniranimi kategorizacijskimi shemami	
Transcription	Prepis	Prepis je specifičen vnos podatkov, ki pomeni prenos zvočnega jezika v tekstovni zapis. Poslušanje avdio ali video posnetka, katerega kasneje zapišemo kot tekst	
Compilation	Zbiranje	Surove podatke prevedemo tako, da lahko opravimo analizo taksonomije in so lahko podatki razdeljeni v segmente	
Synthesis	Sinteza	Kombinacija elementov v celoto	
Summary	Povzetek	Predstavitev informacije v zgoščeni obliki, tako da zapišemo glavne točke	
Aggregation	Združevanje	Statistika, ki se nanaša na širše razrede, skupine ali kategorije. Podatki so povprečeni, skupni ali kako drugače izhajajo iz individualnih podatkov, in ni več možno prepoznati karakteristike posameznikov znotraj razredov, skupin ali kategorij	
Simulation	Simulacija	Simulacija vključuje nastajanje umetnih situacij podobno situacijam v resničnem življenju	
Measurements and tests	Meritve in testi	Ocenjevanje specifičnih lastnosti (ali karakteristike) živih bitij, stvari, fenomenov tako, da nanašamo predhodno določene standarde in/ali specializirane inštrumente ali tehnike	
Measurements and tests: Educational	Meritve in testi: Poučno	Ocenjevanje znanja, spretnosti, sposobnosti ali znanstvenih dosežkov s	

		pomočjo specializiranih meritev ali testov	
Measurements and tests: Physical	Meritve in testi: Fizično	Ocenjevanje fizičnih lastnosti živih bitij, objektov, materialov ali naravnih fenomenov	Utrip, teža, višina, čas, pot, masa, temperatura, sila, moč, hitrost, GPS podatki, itd
Measurements and tests: Psychological	Meritve in testi: Psihološko	Ocenjevanje osebnostnih lastnosti ali psiholoških odzivov ali obnašanja glede na meritve ali teste	
Other	Drugi	Uporabi, če je način zbiranja znan, vendar ga ni na seznamu	

Šifrant za časovno dimenzijo zbiranja podatkov (Time series) – povzeto po [DDI Alliance Controlled Vocabulary for Time Method](#)³⁹

Longitudinal	Longitudinalno	Podatki, ki jih s ponovitvami zbiramo v času, z namenom preučevanja sprememb v populaciji. Vsaj nekaj vprašanj ali modulov se ponovi v vsakemu krogu zbiranja podatkov. Uporabite širši izraz, če noben od pod-izrazov ne ustreza.
Longitudinal: Cohort/EventBased	Longitudinalno: kohorte/na podlagi dogodkov	Podatki, zbrani v času iz iste kohorte anketirancev. Posamezniki v kohorti so na nek način povezani ali so si v danem obdobju delili neko pomembno izkušnjo. V določenih primerih se lahko vzorci med valovi zbiranja podatkov razlikujejo, vendar so vzeti iz iste kohorte. Primeri: leto rojstva, bolezen (klinična preskušanja), pogosta težava (raziskave intervencij), izobraževanje, zaposlitev, oblikovanje družine, sodelovanje pri dogodku.
Longitudinal: Trend Repeated CrossSection	Longitudinalno: trendi/ponovljene presečne	Podatki, zbrani iz različnih vzorcev ali različnih skupin ljudi iz iste populacije v več časovnih točkah, pri čemer vsaj delno uporabljamo isti sklop vprašanj/spremenljivk. Na podlagi zbranih podatkov sklepamo o značilnostih populacije. Primeri: evropska družboslovna raziskava (ESS), nacionalne longitudinalne ankete o pojavnosti kriminala.
Longitudinal: Panel	Longitudinalno: panel	Podatki, zbrani v času iz enakega (oziroma približno enakega) vzorca anketirancev. Razlikuje se od podatkov, ki izhajajo iz kohort/ dogodkov, saj izbira anketirancev ne temelji na njihovi skupni povezavi ali

³⁹ DDI Alliance. (2019). *Time Method* (Version 1.2) [Controlled vocabulary]. CESSDA. urn:ddi:int.ddi.cv:TimeMethod:1.2.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.CESSDA.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:TimeMethod:1.2>

		povezavi na podlagi pomembnih izkušenj, ki si jih delijo.
Longitudinal: Panel Continuous	Longitudinalno: trendi/ ponovljene presečne	Podatki, redno zbirani na podlagi panela anketirancev.
Longitudinal: Panel Interval	Longitudinalno: panel: intervalni	Podatki, zbrani na podlagi panela anketirancev, samo ko potrebujemo določene informacije.
Time Series	Časovne vrste	Podatki zbirani v času s ponovitvami z namenom preučevanja sprememb v opazovanjih. To so običajno 'objektivne' meritve pojavov, ki jih je mogoče opazovati navzven, v nasprotju s stališči/mnenji ali občutki. Primeri lahko vključujejo ekonomske/finančne kazalnike, naravne/meteorološke pojave, vitalno statistiko itd.
Time Series: Continuous	Časovna vrste: kontinuirane	Meritve se izvajajo v celotnem obdobju merjenja. Primeri: detektorji laži, elektrokardiogrami itd.
Time Series: Discrete	Časovna vrste: Diskretne	Meritve se izvajajo v (običajno enako) razmaknjenih intervalih. Primeri: makroekonomija (tedensko gibanje cen delnic, mesečni dobički, prodaja); meteorologija (temperatura po urah); meritve posameznikov (krvni tlak, teža, višina); sociologija (podatki o kriminalu, podatki o zaposlenosti) itd.
Cross-section	Presečno	Podatki, zbrani z opazovanjem udeležencev znotraj obdobja raziskovanja, ne glede na spremembe skozi čas. Lahko vključuje več kot en dogodek zbiranja podatkov. Analiza presečnih podatkov pogosto vsebuje primerjavo razlik in podobnosti med udeleženci.
Cross-section ad-hoc follow-up	Presečno ad-hoc nadaljevalno	Podatki, zbrani v določenem trenutku, z namenom dopolnitve informacije, zbrane v predhodni presečni raziskavi; odločitev o naknadnem zbiranju podatkov ni bila vključena v prvotni raziskovalni načrt.
Other	Drugi	Uporabite, če je časovna metoda znana, a je ne najdete na seznamu.

Metode vzorčenja –povzeto po [DDI Alliance Controlled Vocabulary for Sampling Procedure](#)⁴⁰⁴¹

Total Universe Complete Enumeration	Zajeta celotna populacija	Vse enote (posamezniki, gospodinjstva, organizacije itd.) ciljne populacije so vključene v zbiranje podatkov. Na primer, če je ciljna populacija opredeljena kot člani sindikata, so vsi člani sindikata vabljeni k sodelovanju v raziskavi. Imenujemo tudi "popis", če je vključeno celotno prebivalstvo določene regionalne enote (npr. države).
Probability	Verjetnostno	Vse enote (posamezniki, gospodinjstva, organizacije itd.) ciljne populacije imajo določeno verjetnost (različno od nič), da se vključijo v vzorec. To verjetnost je mogoče natančno določiti. Uporabite ta širši izraz, če bolj določena vrsta verjetnostnega vzorčenja ni znana oziroma jo je težko prepoznati.
Probability: Simple Random	Verjetnostno: enostavno slučajno	Vse enote ciljne populacije imajo enako verjetnost, da so vključene v vzorec. Običajno je celotna populacija navedena v "vzorčnem okviru", nato pa se enote izberejo iz tega okvira z uporabo metode slučajnega izbora.
Probability: Systematic Random	Verjetnostno: sistematično slučajno	Določen interval izbiranja dobimo, ko velikost populacije delimo z želeno velikostjo vzorca. Izhodiščna točka se naključno vzame iz vzorčnega okvira, ki običajno pokriva celotno ciljno populacijo. Od izhodišča se nato enote v vzorec izberejo glede na interval izbiranja. Postopek poznamo tudi kot intervalno vzorčenje. Na primer, podjetje izvaja anketo in želi vzorec 1.000 zaposlenih od skupno 10.000. Postopek začne z naključno začetno številko, nato pa bo vsak deseti s seznama zaposlenih v podjetju povabljen k sodelovanju v raziskavi.
Probability: Stratified	Verjetnostno: stratificirano	Ciljna populacija je razdeljena na ločene in medsebojno izključujoče se odseke (stratume/sloje), ki pokrivajo celotno

⁴⁰ DDI Alliance. (2019). *Sampling Procedure* (Version 1.1) [Controlled vocabulary]. CESSDA.
urn:ddi:int.ddi.cv:SamplingProcedure:1.1.

Dosegljivo na: <https://vocabularies.cessda.eu/urn:urn:ddi:int.ddi.cv:SamplingProcedure:1.1>

		<p>populacijo. Iz vsakega odseka se nato vzamejo neodvisni slučajni vzorci. Na primer, v nacionalni raziskavi javnega mnenja je celotno prebivalstvo razdeljeno na dva regionalna odseka: vzhodni in zahodni. Vzorčene enote se nato vzamejo iz vsake regije z enostavnim ali sistematičnim slučajnim vzorčenjem. Uporabite ta širši izraz, če določena vrsta stratificiranega vzorčenja ni znana ali je težko prepoznavna.</p>
<p>Probability: Stratified: Proportional</p>	<p>Verjetnostno: stratificiano: proporcionalno</p>	<p>Ciljna populacija je razdeljena na ločene in medsebojno izključujoče se odseke (stratume/sloje), ki pokrivajo celotno populacijo. Pri proporcionalnem stratificiranem vzorčenju je število elementov, izbranih iz vsakega sloja, sorazmerno z velikostjo populacije v sloju glede na celotno populacijo. Na primer, država je razdeljena na dva regionalna odseka, ki obsegata 80 odstotkov (zahod) in 20 odstotkov (vzhod) celotnega prebivalstva. Za vzorec 1.000 prebivalcev bi iz zahodnega odseka vzeli 800 (tj. 80 odstotkov) udeležencev in iz vzhodnega odseka 200 (tj. 20 odstotkov), kar bi natančno predstavljalo njihov delež v celotni populaciji.</p>
<p>Probability: Stratified: Disproportional</p>	<p>Verjetnostno: startificirano: disproporcionalno</p>	<p>Ciljna populacija je razdeljena na ločene in medsebojno izključujoče se odseke (stratume/sloje), ki pokrivajo celotno populacijo. Število enot, izbranih iz vsakega odseka, pri disproporcionalnem vzorčenju ni sorazmerno z velikostjo populacije odseka glede na celotno populacijo. Število vzorčenih enot iz vsakega odseka je lahko enako, optimalno oziroma lahko odraža namen raziskave, kot je nadzorčenje različnih podskupin prebivalstva. Na primer, država je razdeljena na dva regionalna odseka, ki obsegata 80 odstotkov (zahod) in 20 odstotkov (vzhod) prebivalstva države. Če je v raziskavi potrebna enakopravna zastopanost obeh regij, se v vzorec lahko vzame polovica udeležencev iz zahoda in polovica iz vzhoda, tako da vsaka regija predstavlja 50 odstotkov vzorca. Če je</p>

		potrebna podrobnejša analiza prebivalstva z vzhoda, lahko vzamemo 40 odstotkov enot iz zahoda in 60 odstotkov iz vzhoda, tako da je vzhod prekomerno zastopan.
Probability: Cluster	Verjetnostno: po skupinah	Ciljna populacija je razdeljena na skupine, ki obstajajo same po sebi in izbran je verjetnostni vzorec skupin. Podatki se nato zbirajo na vseh enotah znotraj vsake izbrane skupine. Vzorcene skupine so pogosto določene glede na geografsko območje ali časovno obdobje. Uporabite ta širši izraz, če bolj določena vrsta vzorčenja skupin ni znana ali jo je težko prepoznati.
Probability: Cluster: Simple Random	Verjetnostno: po skupinah: enostavno slučajno	Ciljna populacija je razdeljena na skupine, ki obstajajo same po sebi in izbran je enostavni slučajni vzorec skupin. Podatki se nato zbirajo na vseh enotah znotraj vsake izbrane skupine. Na primer, za vzorec učencev v mestu izberemo več šol z metodo slučajnega izbora, nato pa vključimo vse učence iz vsake izbrane šole.
Probability: Cluster: Stratified Random	Verjetnostno: po skupinah: stratificirano slučajno	Ciljna populacija je razdeljena na skupine, ki obstajajo same po sebi; te so nato razdeljene na medsebojno izključujoče se sloje in naključni vzorec skupin je izbran iz vsakega sloja. Podatki se zbirajo na vseh enotah znotraj vsake izbrane skupine. Na primer, za vzorec učencev v mestu bi šole razdelili na dva sloja glede na vrsto šole (zasebne in javne); šole bodo nato slučajno izbrane iz vsakega sloja in vključeni bodo vsi učenci iz vsake izbrane šole.
Probability: Multistage	Verjetnostno: večstopenjsko	Vzorčenje se izvaja stopenjsko z vključitvijo vedno manjšega števila enot na vsaki stopnji, vse stopnje vključujejo verjetnostno izbiro. Vrsta postopka verjetnostnega vzorčenja je lahko različna na vsaki stopnji. Na primer, za vzorec učencev v mestu najprej na prvi stopnji slučajno izberemo šole. Na drugi stopnji poteka izbor slučajnega vzorca razredov v vsaki izmed izbranih šol. Na tretji stopnji nato slučajno izberemo učence iz vsakega od izbranih razredov.
Nonprobability	Neverjetnostno	Izbor enot (posameznikov, gospodinjstev, organizacij itd.) iz ciljne populacije ne temelji na slučajnem izboru. Verjetnosti, da bo posamezni element vključen v

		<p>vzorec, ni mogoče določiti. Uporabite ta širši izraz, če določena vrsta neverjetnostnega vzorčenja ni znana, jo je težko določiti ali če uporabljate več metod neverjetnostnega vzorčenja.</p>
<p>Nonprobability: Availability</p>	<p>Neverjetnostno: priložnostno</p>	<p>Izbira vzorca temelji na dostopnosti enot/relativni enostavnosti dostopa. Morda so enote dostopnejše oziroma se same odločijo za sodelovanje v raziskavi (samoizbira). Raziskovalci imajo lahko v mislih določene ciljne skupine, vendar ne nadzirajo mehanizmov izbire v vzorec. Na primer, pristopimo do študentov, ki zapustijo določeno stavbo v študentskem naselju; prosamezniki se prostovoljno odločijo za sodelovanje kot odgovor na vabilo, ki ni bilo naslovljeno posebej nanje, temveč na širšo skupino, ki ji morda pripadajo. Imenujemo ga lahko tudi "priložnostno" vzorčenje.</p>
<p>Nonprobability: Purposive</p>	<p>Neverjetnostno: namensko</p>	<p>Vzorčene enote posebej opredelimo, izberemo in stopimo v stik z njimi z namenom pridobivanja informacij o raziskovalni temi. Izbor temelji na različnih značilnostih neodvisnih in/ali odvisnih spremenljivk, ki jih preučujemo, pri čemer se opiramo na presojo raziskovalcev. Avtorji raziskave oziroma pooblaščenec osebe imajo nadzor nad mehanizmom izbore v vzorec, ciljna populacija pa je opredeljena z merili za izbor. Imenujemo ga tudi vzorčenje "s presojo". Na primer, raziskovalec na področju zdravstva lahko namerno izbere posameznike, ki so si v večini pogledov podobni, z izjemo rezultatov pri raziskovalni temi, ki je lahko določena bolezen. Nekatere vrste namenskega vzorčenja so tipični/atipični primeri, homogena/največja varianca, izvedensko ali kritično vzorčenje primerov.</p>
<p>Nonprobability: Quota</p>	<p>Neverjetnostno: kvotno</p>	<p>Ciljna populacija je razdeljena na ločene in medsebojno izključujoče se odseke v skladu z nekaterimi vnaprej določenimi merili za izračune. Porazdelitev meril za izračune (razmerje med spoloma/starostjo/etnično pripadnostjo ali drugimi značilnostmi, kot so vera, izobraževanje itd.) naj bi odražala resnično</p>

		<p>strukturo ciljne populacije ali strukturo želene preučevane populacije. Iz vsakega odseka se nato vzamejo neverjetnostni vzorci, dokler ni doseženo določeno število enot. Na primer, če ciljno populacijo sestavlja 45 odstotkov žensk in 55 odstotkov moških, bo v proporcionalni kvotni vzorec vključen enak odstotek udeležencev glede na spol, medtem ko so v neproporcionalni kvotni vzorec vključeni različni odstotki, ki izhajajo iz razmislekov v povezavi z raziskavo (na primer, nadzorčenje nekaterih manj zastopanih delov populacije).</p>
Nonprobability: Respondent Assisted	Neverjetnostno: s pomočjo respondentov	<p>Vzorčene enote so identificirane iz ciljne populacije s pomočjo že izbranih enot (prirejeno po "Public Health Research Methods", ur. Greg Guest, Emily E. Namey, 2014). Tipičen primer je vzorčenje po metodi snežne kepe, v katerem raziskovalec identificira skupino enot, ki ustreza določenemu merilu upravičenosti za izbor. Te enote nato zaprosi za pomoč pri pridobivanju drugih članov iste populacije, ki izpolnjujejo enako merilo upravičenosti (vzorčenje določenih populacij, kot so migranti itd.).</p>
Mixed Probability Nonprobability	Mešano verjetnostno in neverjetnostno	<p>Načrt vzorčenja, ki združuje verjetnostno in neverjetnostno vzorčenje v istem postopku vzorčenja. Na različnih stopnjah izdelave vzorca se lahko uporabljajo različne vrste vzorčenja. Na primer, za vzorec učencev iz manjšin v mestu se najprej v prvem koraku naključno izberejo šole. Nato je v drugem koraku v vsaki šoli izbran kvotni vzorec učencev. Če iz iste ciljne populacije vzamemo ločene vzorce z uporabo različnih metod vzorčenja, je potrebno vrste postopkov vzorčenja, ki smo jih uporabili pri posameznih vzorcih, razvrstiti ločeno.</p>
Other	Drugo	<p>Uporabite, če je postopek vzorčenja znan, a ga ne najdete na seznamu.</p>

Vrste virov podatkov- povzeto po [DDI Alliance Controlled Vocabulary for Data Source Type](#)⁴²

Registers Records Accounts	Registri/ Zapisi/ Računi	Uradni, formalni ali pol formalni sezname dokumentov, na primer enot, imen, dogodkov, dejanj ali rezultatov, ki so ohranjeni v pisni ali kakšni drugi trajni obliki za poznejšo uporabo.
Registers Records Accounts: Administrative	Registri/ Zapisi/ Računi: administrativni	Informacije o posameznikih ali skupinah, zbrane v okviru vsakodnevnih upravnih postopkov agencij, podjetij ali institucij. Takšni podatki običajno prvotno niso zbrani za raziskovalne namene, lahko so obsežni in lahko zahtevajo določeno pripravo, kot je kodiranje, da jih lahko nato uporabijo raziskovalci. Primeri: obrazci za davek na dohodek, registri prebivalstva, evidence o naturalizaciji, potrdila o rojstvu/smrti, patentne prijave itd.
Registers Records Accounts: Historical	Registri/ Zapisi/ Računi: zgodovinski	Zgodovinski zapisi ohranjajo informacije in predstavljajo dokaze o preteklih dogodkih. Lahko jih pripravijo posamezniki, skupine ali organizacije. Upravni dokumenti postanejo zgodovinski, ko jih ustanova, ki jih je izdala,

⁴² DDI Alliance. (2019). *Data Source Type* (Version 1.0) [Controlled vocabulary]. CEESDA. [urn:ddi:int.ddi.cv:DataSourceType:1.0](https://vocabularies.ceesda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:DataSourceType:1.0).

Dosegljivo na: <https://vocabularies.ceesda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:DataSourceType:1.0>

		ne hrani več oziroma ne služijo več prvotnemu namenu uporabe. Primeri vključujejo župnijske knjige, zemljiške katastre, oporoke, kronike itd.
Registers Records Accounts: Legal	Registri/ Zapisi/ Računi: pravni	Zapisi, ki se nanašajo na zakonodajo in njeno izvajanje, na primer evidenca primerov, ki so bili vloženi na sodišču.
Registers Records Accounts: Medical Clinical	Registri/ Zapisi/ Računi: zdravstveni/ klinični	Zdravstveni podatki, ki jih ustvarijo ali zbirajo zdravstveni delavci o pacientu. Običajno vključujejo rezultate medicinskih preiskav ali meritev, ugotovitve posvetovanj ali programov kliničnega preizkušanja itd.
Registers Records Accounts: Academic Aptitude	Registri/ Zapisi/ Računi: študijski/ sposobnosti	Informacije, zbrane tekom izvajanja ocenjevanja in predstavljene kot rezultati. Primeri vključujejo preizkuse znanja, teste inteligentnosti, teste verbalnih in logičnih sposobnosti, preizkuse poklicnih kompetenc in usposobljenosti itd.
Registers Records Accounts: Economic Financial	Registri/ Zapisi/ Računi: ekonomski/ finančni	Dokumenti o finančnih dejavnostih podjetij, posameznikov, državnih ustanov ali drugih organizacij oziroma entitet. Primeri so izkazi zadržanega dobička, denarni tok, izkazi poslovnega izida, bilanca stanja družbe in davčna napoved.

<p>Registers Records</p> <p>Accounts: Personal</p>	<p>Registri/ Zapisi/ Računi: osebni</p>	<p>Dokumenti oziroma poročila, ki so jih neuradno ustvarili posamezniki ali družine za prvotno neraziskovalne namene. Primeri lahko vključujejo zasebne dnevnike ali spomine, družinske knjige ali Biblije, zbirke osebnih dokumentov, fotografije itd.</p>
<p>Registers Records</p> <p>Accounts: Voting Results</p>	<p>Registri/ Zapisi/ Računi: volilni rezultati</p>	<p>Podrobnosti o oddanih glasovih za kandidate na volitvah (tudi "volilni izidi/rezultati"), parlamentarnih ali organizacijskih glasovanjih o politikah, pobudah in predlogih, javnih referendumih itd.</p>
<p>Events Interactions</p>	<p>Dogodki/ Interakcije</p>	<p>Dogodki so običajno enkratni, posamezni pojavi z omejenim ali kratkim trajanjem. Dogodek je lahko naveden kot vir podatkov, ko je neposredno opazovan ali zabeležen v okviru raziskave. Interakcije so dogodki v katerih dva ali več ljudi, skupin, objektov ali sistemov deluje hkrati drug z drugim, pri čemer imajo vzajemen vpliv ali učinek. Primeri: različne vrste zbiranj (slovesnosti, tekmovanja, festivali, srečanja), nemiri, teroristični napadi, računalniški dogodki (to so dejanja ali pojavi, ki jih odkrijejo računalniški programi) itd.</p>

Processes	Procesi	Procesi so zaporedja pojavov, dogodkov, aktivnosti, dejanj ali operacij, ki potekajo skozi čas in prinašajo spremembe ali preobrazbe v organizmih, predmetih, idejah ali družbenih pojavih. Na primer, poslovni proces lahko vključuje prejemanje naročil, izdajanje računov, pošiljanje izdelkov ali določanje proračuna za trženje.
Processes: Workflows	Procesi: potek(i) dela	Zaporedje korakov in procesov, po katerih določeno delo poteka od začetka do zaključka (povzeto po Oxfordovem spletnem slovarju: http://www.oxforddictionaries.com/us/definition/american_english/workflow). Primeri iz življenjskega cikla podatkov: zbiranje podatkov, obdelava podatkov, analiza podatkov, arhiviranje podatkov itd.
Communications	Komunikacije	Sporočila, ki izhajajo iz dejanja ali procesa uporabe besed, zvokov, znakov ali vedenj za prenos ali izmenjavo informacij, idej, misli, čustev itd. (povzeto po www.merriam-webster.com).
Communications: Public	Komunikacije: javne	Sporočanje, namenjeno neposredno javnosti. Na primer, osebno (javna zbiranja, politična zborovanja itd.), s pomočjo oddajnih,

		tiskanih ali spletnih medijev (radio, televizija, tiskani ali spletni časopisi/revije), s pomočjo oglasnih desk in panojev, pasic ali drugih označb, objavljenih javno ali na družbenih omrežjih (javne objave na Facebooku, Twitterju in drugih).
Communications: Interpersonal	Komunikacije: medosebne	Sporočila, ki jih posameznik posreduje drugemu posamezniku ali zasebni skupini oseb, z nameni, ki niso raziskovalni. Na primer e-poštna sporočila, pisma, telefonski pogovori, objave na družbenih omrežjih z omejenim dostopom.
Research Data	Raziskovalni podatki	Že obstoječi podatki; podatki, ki so že bili zbrani in/ali uporabljeni za drug raziskovalni projekt.
Research Data: Published	Raziskovalni podatki: objavljeni	Že obstoječi podatki, ki so že bili na voljo širši javnosti oziroma delu javnosti.
Research Data: Unpublished	Raziskovalni podatki: neobjavljeni	Že obstoječi podatki, ki še niso bili na voljo širši javnosti oziroma delu javnosti.
Population Group	Populacijska skupina	Skupina posameznikov, ki jo je mogoče opredeliti z eno ali več skupnimi značilnostmi: etnična pripadnost, rasa, spol, starostni razred, geografska lokacija ali razdelitev, stopnja izobrazbe, raven dohodka ali ekonomski status, poklicni status, zdravstveno stanje ali

		<p>zdravstvene težave, pripadnost posebnim skupnostim (npr. posebne interesne skupine ali družbena omrežja) ali mreže itd.</p>
Geographic Area	Geografsko območje	<p>Ozemlje na Zemlji, razmejeno za namene uprave, politike, okolja itd. Razmejitev je mogoče prepoznati po koordinatah ali drugih sistemih, ki natančno opredeljujejo položaj.</p>
Physical Objects	Fizični predmeti	<p>Naravni ali umetno ustvarjeni predmeti, ki se fizično nahajajo v prostoru. Na primer, umetniška dela, konstrukcije, vzorci kamnin, stroji itd. Za podatkovne vire se upoštevajo, če podatki opisujejo fizične značilnosti danega predmeta in ne drugih informacij, ki sestavljajo predmet.</p>
Biological Samples	Biološki vzorci	<p>Biološka gradiva, zbrana iz živih organizmov, vključno z biološkimi vzorci človeških ali živalskih organov, celic ali tkiv, kot so lasje, mišice ali tumorsko tkivo, telesne tekočine, kot so kri, urin, slina, iz živih bitij pridobljena gradiva, kot sta DNA in RNA, mikroorganizmi, rastlinski deli itd. Vir podatkov so vzorci sami, ne meritve in/ali drugi preizkusi, v katerih so ti vzorci uporabljeni.</p>
Other	Drugo	<p>Uporabite, če je vir podatkov znan, a ga ne najdete na seznamu.</p>

Instrumenti za zbiranje podatkov – vzeto iz [DDI Alliance Controlled Vocabulary for Type of Instrument](#) ⁴³

Questionnaire	Vprašalnik	Nabor vnaprej določenih vprašanj, predstavljenih udeležencem raziskave.
Questionnaire Structured	Strukturiran vprašalnik	Nabor vnaprej določenih vprašanj, izmed katerih je velika večina vprašanj zaprtega tipa, čeprav je lahko majhen delež vprašanj tudi odprtega tipa.
Questionnaire Semistructured	Polstrukturiran vprašalnik	Nabor vnaprej določenih vprašanj, izmed katerih je pomemben delež vprašanj odprtega tipa (približno ena do dve tretjini), preostali del pa zaprtega tipa.
Questionnaire Unstructured	Nestrukturiran vprašalnik	Nabor vnaprej določenih vprašanj, izmed katerih je velika večina vprašanj odprtega tipa, čeprav je lahko majhen delež vprašanj tudi zaprtega tipa.
Interview Scheme And/Or Themes	Načrt intervjuja in/ali teme	Teme in/ali vprašanja, uporabljena v intervjuju. Lahko se razteza od široko opredeljenih tem do natančneje oblikovanih vprašanj. V primerjavi z nestrukturiranim vprašalnikom je več prožnosti glede vprašanj, ki jih postavimo udeležencem, in načina, kako jih posredujemo.

⁴³ DDI Alliance. (2019). *Vrste instrumentov* [Type of Instrument] (Version 1.1.1; Social Science Data Archives (ADP), Slovenia, Transl.) [Controlled vocabulary]. CEESDA. urn:ddi:int.ddi.cv:TypeOfInstrument:1.1. Dosegljivo na: <https://vocabularies.ceesda.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:TypeOfInstrument:1.1>

Data Collection Guidelines	Smernice za zbiranje podatkov	Smernice in navodila, ki opredeljujejo vsebino zajema podatkov. Če je mogoče, uporabite ožji izraz.
Data Collection Guidelines Observation Guide	Smernice za zbiranje podatkov: vodnik za opazovanje	Smernice za opazovanje. Glede na načrt raziskave je vodnik za opazovanje lahko bolj ali manj strukturiran, od natančnih določitev in lestvic do ohlapno oblikovanih idej.
Data Collection Guidelines Discussion Guide	Smernice za zbiranje podatkov: vodnik za razpravo	Smernice za skupinsko razpravo. Glede na načrt raziskave je lahko vodnik za razpravo bolj ali manj strukturiran, od natančno oblikovanih vprašanj do splošnih idej o predmetu razprave. Na primer, seznam tem, o katerih bo razpravljala fokusna skupina, ali teme, ki jih oblikuje raziskovalec za usmerjanje razprave na spletnem blogu, itd.
Data Collection Guidelines Self Administered Writings Guide	Smernice za zbiranje podatkov: vodnik za samoizpolnjevanje	Smernice o želeni ali pričakovani vsebini samoizpolnjenih osebnih dnevnikov ali pripovedi potencialnih udeležencev. Navodila so lahko na voljo kot del napisanega vabila ali ločeno. Na primer, obvestilo o literarnem natečaju, ki vabi ljudi z življenjsko nevarno boleznijo, da opišejo, kako bolezen vpliva na njihove občutke, medsebojne odnose in vsakdanje življenje; ali pisno vabilo posameznikom, naj vodijo dnevnik prebranih knjig v šestih mesecih in si zapisujejo misli, ki se jim porajajo ob branju.

Data Collection Guidelines Secondary Data Collection Guide	Smernice za zbiranje podatkov: vodnik za zbiranje sekundarnih podatkov	Smernice, ki določajo, katere podatke je potrebno zbrati iz že obstoječih virov, ki so bili prvotno ustvarjeni za druge namene. Na primer navodila za izbiranje in kodiranje podatkov iz kakovostnih virov z namenom oblikovanja kvantitativnega nabora podatkov.
Participant Tasks	Naloge udeležencev	Opis nalog, ki jih morajo udeleženci opraviti kot del postopka zbiranja podatkov. Na primer, označevanje mest na zemljevidu, fotografiranje, pripovedovanje pravljice itd.
Technical Instruments	Tehnični inštrument(i)	Pripomočki, ki se uporabljajo za zbiranje objektivnih podatkov, kot so meritve, slike itd. Na primer kronometri, lestvice, merilniki hitrosti, naprave za merjenje krvnega tlaka, termometri, rentgen itd.
Programming Script	Programska koda	Koda za programiranje, napisana v jeziku poizvedbe, ki se uporablja za pridobivanje določenih podatkov, na primer iz spletnih socialnih omrežij.
Other	Drugo	Uporabite, ko je vrsta uporabljenega instrumenta znana, a je ne najdete na seznamu.

Šifrant vrste zbirne statistike- vzeto iz DDI Aliance Controlled Vocabulary for Summary Statistic Type⁴⁴

Arithmetic Mean	Aritmetična sredina	Matematično povprečje množice vrednosti. Aritmetična sredina se izračuna tako, da se vsota dveh ali več vrednosti deli s številom vrednosti. V družboslovju/ politologiji je običajno vsota meritev, deljena s številom udeležencev oziroma enot.
Geometric Mean	Geometrijska sredina	Povprečna vrednost vseh podatkov, če izpeljemo n-ti koren zmnožka vseh (n) vrednosti. V družboslovju se redko uporablja.
Harmonic Mean	Harmonična sredina	Povprečna vrednost vseh podatkov, če izračunamo obratno vrednost aritmetične sredine obratnih vrednosti. V družboslovju se redko uporablja.
Trimmed Mean	Modificirana aritmetična sredina	(Aritmetična) sredina, izračunana po odstranitvi najvišjih in najnižjih vrednosti opazovanj (npr. interkvartilna sredina, kjer odstranimo najnižjih 25% in najvišjih 25% vrednosti, nato pa izračunamo aritmetično sredino preostalih vrednosti).
Standard Error Of Mean	Standardna napaka aritmetične sredine	Standardna napaka (aritmetične) sredine.
Mode	Modus (Mo)	Najpogosteje izmerjena vrednost podatkov (Statistics Canada).
Median	Mediana (Mdn)	Vrednosti, pod katerimi in nad katerimi je polovica vrednosti porazdelitve (50. percentil).
Valid Cases	Veljavne enote	Enote z opazovanji, ki jih štejemo za veljavne, npr. prinašajo bistvene informacije in jih vključimo v analizo.
Invalid Cases	Neveljavne enote	Enote, ki jih obravnavamo/opredelimo kot 'manjkajoče' (npr. niso določene, se ne uporabljajo, itd.), običajno so izključene iz analiz.

⁴⁴ DDI Alliance. (2019). *Vrsta zbirne statistike* [Summary Statistic Type] (Version 2.1.1; Social Science Data Archives (ADP), Slovenia, Transl.) [Controlled vocabulary]. CESSDA. urn:ddi:int.ddi.cv:SummaryStatisticType:2.1. Dosegljivo na: <https://vocabularies.CESSDA.eu/urn/urn:ddi:int.ddi.cv:SummaryStatisticType:2.1>

Minimum	Minimum	Najnižja veljavna vrednost spremenljivke.
Maximum	Maksimum	Najvišja veljavna vrednost spremenljivke.
Range	Rang	Razpon veljavnih vrednosti, to je vseh vrednosti med najnižjo in najvišjo veljavno vrednostjo.
Sum	Vsota	Vsota vrednosti na vseh veljavnih enotah.
Variance	Varianca (s^2)	Varianca je srednji kvadratni odklon spremenljivke okoli povprečne vrednosti. Odraža razpršenost frekvenčne porazdelitve okoli aritmetične sredine (OECD Glossary of Statistics).
Standard Deviation	Standardni odklon (s)	Pozitivni kvadratni koren variance. Najpogosteje uporabljena mera razpršenosti frekvenčne porazdelitve.
Coefficient Of Variation	Koeficient variacije (CV)	Standardni odklon, deljen z aritmetično sredino.
Average Absolute Deviation	Povprečni absolutni odklon (AAD)	Povprečje absolutnih razlik med posamezno vrednostjo in aritmetično sredino. Mera statistične razpršenosti okrog aritmetične sredine, alternativa standardnemu odklonu.
Median Absolute Deviation	Mediana absolutnega odklona od mediane (MAD)	Mediana absolutnega odklona od mediane. Mera statistične razpršenosti okrog mediane.
First Quartile	Prvi kvartil	Prva od treh vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na štiri enake dele.
Second Quartile	Drugi kvartil	Druga od treh vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na štiri enake dele (= mediana).
Third Quartile	Tretji kvartil	Tretja od treh vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na štiri enake dele.
Interquartile Range	Kvartilni razmik	Razpon med vrednostjo prvega in tretjega kvartila.

First Quintile	Prvi kvintil	Prva od štirih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na pet enakih delov.
Second Quintile	Drugi kvintil	Druga od štirih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na pet enakih delov.
Third Quintile	Tretji kvintil	Tretja od štirih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na pet enakih delov.
Fourth Quintile	Četrta kvintil	Četrta od štirih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na pet enakih delov.
Interquintile Range	Kvintilni razmik	Razpon med vrednostjo prvega in četrtega kvintila.
First Decile	Prvi decil	Prva od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Second Decile	Drugi decil	Druga od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Third Decile	Tretji decil	Tretja od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Fourth Decile	Četrta decil	Četrta od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Fifth Decile	Peti decil	Peta od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov (= mediana).
Sixth Decile	Šesti decil	Šesta od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Seventh Decile	Sedmi decil	Sedma od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Eighth Decile	Osmi decil	Osma od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.
Ninth Decile	Deveti decil	Deveta od devetih vrednosti, ki razdelijo celotno frekvenčno porazdelitev na deset enakih delov.

Interdecile Range	Decilni razmik	Razpon med vrednostima prvega in devetega decila.
Other Percentile	Drugi percentili	Percentil, ki ni zajet v katerem drugem percentilnem izrazu.
Beta1	Asimetrija	Mera asimetrije verjetnostne porazdelitve spremenljivke.
Beta2	Sploščenost	Mera 'koničnosti' verjetnostne porazdelitve spremenljivke.
Shapiro Wilk	Shapiro-Wilkov test normalnosti porazdelitve	Test normalnosti porazdelitve.
Percentage Of Valid Cases	Delež veljavnih enot	Označuje odstotek veljavnih primerov glede na skupno število primerov.
Percentage Of Invalid Cases	Delež neveljavnih enot	Označuje odstotek neveljavnih primerov glede na skupno število primerov.
Other	Drugo	Uporabite, če je zbirna statistika znana, a je ne najdete na seznamu.